

**UCHWAŁA NR VIII/62/15
RADY GMINY GRÓDEK**

z dnia 29 czerwca 2015 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej Sołectwa Mieleszki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 18 a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, 2014 r. poz. 379, poz. 1072), § 22 Statutu Sołectwa Mieleszki, stanowiącego Załącznik Nr 12 do uchwały Nr V/41/07 Rady Gminy Gródek z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie nadania statutów sołectw (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 94, poz. 783) uchwala się, co następuje:

§ 1. Stwierdza się nieważność wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej Sołectwa Mieleszki, dokonanych przez zebranie wiejskie w dniu 25 kwietnia 2015 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gródek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

W dniu 28 kwietnia 2015 r. do Urzędu Gminy Gródek wpłynął wniosek od mieszkańców wsi Mieleszki o przeprowadzenie powtórnych wyborów Sołtysa Sołectwa Mieleszki. We wniosku, Skarżący zarzucili, iż wybory Sołtysa Sołectwa Mieleszki w dniu 25 kwietnia 2015 r. zostały przeprowadzone niezgodnie z procedurami i zasadami określonymi w art. 36 ustawy o samorządzie gminnym, a mianowicie:

- 1) w wyborach uczestniczyły dwie osoby, nie będące stałymi mieszkańcami sołectwa uprawnionymi do głosowania;
- 2) nie zachowano tajności głosowania: wyborcy byli stłoczeni i widzieli kto na kogo głosuje, głosy były skreślane przez osoby do tego nieuprawnione, wręcz było nagabywanie do głosowania na jedną z kandydatek.

Kontrola prawidłowości przebiegu i wyników wyborów sołtysów należy do kompetencji rady gminy. Jej uprawnienie w tym zakresie wynika z treści ogólnej normy kompetencyjnej zawartej w art. 18 a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Biorąc powyższe pod uwagę, Rada Gminy Gródek na podstawie uchwały Nr VI/55/15 z dnia 30 kwietnia 2015 r. zleciła zbadanie zarzutów podniesionych w skardze Komisji Rewizyjnej i jednocześnie wyznaczyła termin rozpatrzenia skargi do dnia 30 czerwca 2015 r., o czym Skarżący zostali powiadomieni pismem z dnia 4 maja 2015 r., znak: S.1510.1.2015.

Rada Gminy Gródek, po przeanalizowaniu zarzutów podniesionych w skardze w świetle obowiązującego stanu prawnego, w oparciu o przedłożoną przez Komisję Rewizyjną dokumentację z badania skargi, ustaliła co następuje:

I. OBOWIĄZUJACY STAN PRAWNY

Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Na podstawie delegacji ustawowej, zawartej w art. 35 ust. 3 pkt 2 ustawy, zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej określa również statut sołectwa.

Tryb wyboru sołtysa i rady sołeckiej reguluje Rozdział III Statutu Sołectwa Mieleszki, stanowiącego Załącznik Nr 12 do uchwały Nr V/41/07 Rady Gminy Gródek z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie nadania statutów sołectw (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 94, poz. 783), zwanego dalej „Statutem”.

Zgodnie z procedurą wyborczą określoną w Statucie:

- 1) wybory sołtysa i członków rady sołeckiej zarządza Rada Gminy Gródek w terminie nie późniejszym niż 4 miesiące po wyborach do rady gminy i powinny się one odbyć w terminie 6 miesięcy po zakończeniu kadencji;
- 2) zebranie zwołuje dotychczasowy sołtys w porozumieniu z radą sołecką, informując mieszkańców poprzez rozplakatowanie informacji zawierających dzień, godzinę

- i miejsce zebrania oraz proponowany porządek obrad w sposób zwyczajowo przyjęty, nie później niż w terminie 7 dni przed ustaloną datą zebrania;
- 3) liczbę stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania określa Wójt na podstawie dokumentacji ewidencji ludności;
 - 4) wybory przeprowadza komisja skrutacyjna w składzie 3-osobowym, wybrana spośród uprawnionych uczestników zebrania (członkiem komisji skrutacyjnej nie może być osoba kandydująca na sołtysa lub członka rady sołeckiej). Do zadań komisji skrutacyjnej należy: przyjęcie zgłoszenia kandydatów, przygotowanie kart do głosowania, przeprowadzenie głosowania, ustalenie wyników wyborów, sporządzenie protokołu o wynikach wyborów i ich ogłoszenie. Wybory przeprowadza się na kartach do głosowania, na których głosujący pozostawiają nie skreślone nazwiska wybranych przez siebie kandydatów. W pierwszej kolejności przeprowadza się wybór sołtysa, a następnie wybory członków rady sołeckiej.

II. STAN FAKTYCZNY

Wybory sołtysów i członków rad sołeckich na terenie Gminy Gródek zostały zarządzone przez Radę Gminy Gródek na podstawie uchwały Nr III/29/15 z dnia 30 stycznia 2015 r. w terminie od 1 marca 2015 r. do dnia 15 maja 2015 r. Ustalenie terminarza zebrań oraz niezbędną pomoc w ich zorganizowaniu i przeprowadzeniu Rada Gminy powierzyła Wójtowi Gminy Gródek. Zgodnie z zarządzeniem Nr 21/15 Wójta Gminy Gródek z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie terminarza zebrań wiejskich w celu dokonania wyborów sołtysów i członków rad sołeckich, termin wyborów sołtysa i rady sołeckiej w Sołectwie Mieleszki został wyznaczony na dzień 25 kwietnia 2015 r. o godz. 15,30.

Zgodnie z protokołem zebrania wiejskiego mieszkańców Sołectwa Mieleszki, zebranie wiejskie rozpoczęło obrady w dniu 25 kwietnia 2015 r. w pierwszym terminie, tj. o godz. 15,30. Na ogólną liczbę 65 uprawnionych mieszkańców, ustaloną na podstawie rejestru wyborców Gminy Gródek, obecnych było 43 mieszkańców. Uczestnicy zebrania wiejskiego własnoręcznym podpisem na liście obecności potwierdzili swoją obecność, jak i oświadczenie, iż są uprawnieni do głosowania w wyborach sołtysa i członków rady sołeckiej.

Tajne głosowanie przeprowadziła i ustaliła jego wyniki 3-osobowa komisja skrutacyjna, powołana przez zebranie wiejskie w głosowaniu jawnym. W pierwszej kolejności Komisja Skrutacyjna przeprowadziła i ustaliła wyniki głosowania na Sołtysa. Zebranie wiejskie zgłosiło dwie kandydatury na tę funkcję: Leoniły Łowickiej i Anny Nazarko. Po wyrażeniu zgody na kandydowanie – Komisja Skrutacyjna przygotowała karty do głosowania, a następnie przeprowadziła głosowanie. Jak wyjaśniła, przed Komisją Rewizyjną, Przewodniczącą obrad zebrania wiejskiego, przed głosowaniem - w związku z tym, że zebrani wyrazili wątpliwość, co do prawa wyborczego dwóch osób – osobiście odczytała listę obecności w celu weryfikacji osób uprawnionych. Wszystkie osoby, wpisane na listę obecności wzięły udział w wyborach. Protokół z ustalenia wyników głosowania w wyborach sołtysa został podpisany przez wszystkich członków Komisji Skrutacyjnej oraz przez Przewodniczącą obrad. W drugiej kolejności Komisja

Skrutacyjna przeprowadziła i ustaliła wyniki głosowania do Rady Sołeckiej. Po wyrażeniu zgody na kandydowanie przez zgłoszonych przez zebranie wiejskie kandydatów – Komisja Skrutacyjna przygotowała karty do głosowania, a następnie przeprowadziła głosowanie. Protokół z ustalenia wyników głosowania w wyborach do rady sołeckiej został podpisany przez wszystkich członków Komisji Skrutacyjnej oraz przez Przewodniczącą obrad. Nikt z obecnych nie wniósł zastrzeżeń do protokołu zebrania wiejskiego, który został podpisany przez Przewodniczącą zebrania, chociaż zarówno w skardze, jak i wyjaśnieniach złożonych przez Przewodniczącą obrad przed Komisją Rewizyjną, została podniesiona kwestia braku tajności wyborów, gdyż wyborcy byli stłoczeni, wyrwali sobie kartki, zaglądali sobie „przez ramię”, głośno namawiano do głosowania na jedną z kandydatek.

Dodatkowo, składając wyjaśnienia przed Komisją Rewizyjną Przewodnicząca zebrania wskazała, że do Komisji Skrutacyjnej został powołany Pan Aleksy Łowicki, który nie był uprawniony do głosowania.

W myśl art. 36 ust. 2 ustawy wyboru sołtysa oraz członków rady sołeckiej dokonują stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania.

Pojęcie „stałego mieszkańca” jest szersze niż pojęcie „mieszkańca zameldowanego”. Według art. 25 Kodeksu cywilnego: „Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu”. Zgodnie z tą definicją i orzecznictwem sądowym, w którym ten przepis Kodeksu cywilnego jest przywoływany, status stałego mieszkańca miejscowości spełnia osoba, która spełnia dwa kryteria naraz, tj.: przebywa w znaczeniu fizycznym w tej miejscowości i ma zamiar stałego w niej pobytu. Przez stałe zamieszkanie należy rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu. Ocena ta jest zatem oceną faktu zamieszkania i okoliczności sprawy świadczących, że w miejscu pobytu koncentrują się ważne interesy życiowe, majątkowe i inne danej osoby. W orzecznictwie zarówno sądów powszechnych jak i sądów administracyjnych przyjmuje się, że za miejsce stałego pobytu nie uznaje się miejsca, w którym osoba jest zameldowana, ale w którym realizuje swoje podstawowe funkcje życiowe, tj. w szczególności mieszka, spożywa posiłki, nocuje, wypoczywa, przechowuje swoje rzeczy niezbędne do codziennego funkcjonowania (odzież, żywność, meble). Potwierdzeniem stałego zamieszkania jest wpis do rejestru wyborców. „Wpisanie do stałego rejestru wyborców jest czynnością techniczną. Potwierdza ono jedynie fakt stałego zamieszkania na obszarze danej gminy.” – stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 lutego 2006 r. (K 9/05).

Biorąc powyższe pod uwagę, Komisja Rewizyjna na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Gródek potwierdziła, że Pan Aleksy Łowicki nie jest zameldowany w Sołectwie Mieleszki oraz nie jest wpisany do rejestru wyborców Gminy Gródek. Ponadto, na podstawie dokumentacji z wyborów Komisja Rewizyjna ustaliła, że Pan Aleksy Łowicki nie wpisał się na listę obecności i nie brał udziału w głosowaniu. Zgodnie z protokołami Komisji Skrutacyjnej w wyborach wzięło udział 43 mieszkańców, którzy wpisali się na listę obecności i oświadczyli, że są uprawnieni do głosowania i jak wskazano wyżej wśród tych osób nie figuruje Pan Aleksy Łowicki. Dodatkowo, Komisja

Rewizyjna ustaliła, że Pan Aleksy Łowicki nie figuruje w ewidencji dla potrzeb opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, prowadzonej w Urzędzie Gminy Gródek na podstawie deklaracji, do złożenia których zobowiązani są mieszkańcy w terminie 14 dni od dnia zamieszkania pierwszego mieszkańca na danej nieruchomości lub w terminie 14 dni od dnia nastąpienia zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Uczestnictwo Pana Aleksego Łowickiego, nie będącego stałym mieszkańcem Sołectwa uprawnionym do głosowania, w pracach Komisji Skrutacyjnej stanowi naruszenie § 15 ust. 1 Statutu, zgodnie z którym wybory przeprowadza komisja skrutacyjna w składzie 3-osobowym, wybrana spośród uprawnionych uczestników zebrania.

Badając zarzut zawarty w skardze, dotyczący uczestnictwa w wyborach dwóch osób nieuprawnionych, Komisja Rewizyjna na podstawie rejestru wyborców Gminy Gródek oraz innych dostępnych w Urzędzie Gminy Gródek ewidencji, m.in. mieszkańców zobowiązanych do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stwierdziła, że w przypadku jednej z tych osób nie potwierdzono faktu zamieszkiwania w Sołectwie Mieleszki. Biorąc pod uwagę, liczbę głosów oddanych na poszczególnych kandydatów na Sołtysa (24 do 19), powyższe ustalenie w stosunku do jednego wyborcy nie ma wpływu na wynik głosowania.

Komisja Rewizyjna postanowiła odstąpić od wezwania innych uczestników zebrania wiejskiego mieszkańców Sołectwa Mieleszki w dniu 25 kwietnia 2015 r. w celu wyjaśnienia zarzutów podniesionych w skardze w zakresie braku tajności wyborów, z uwagi na stwierdzone naruszenie § 15 ust. 1 Statutu.

Wprawdzie w Statucie Sołectwa Mieleszki nie uregulowano trybu unieważnienia wyborów, jednakże zgodnie z orzecznictwem sądowym: Rada Gminy posiada uprawnienia do kontrolowania procedur wyborczych organów jednostek pomocniczych i w ramach tej kontroli ma prawo rozstrzygać protesty wyborcze oraz stwierdzać nieważność wadliwie (niezgodnie z prawem) przeprowadzonych wyborów (Wyrok WSA we Wrocławiu III SA/Wr 393/08).

W związku z powyższym, mając na względzie ustalenia Komisji Rewizyjnej dokonane w toku badania skargi, Rada Gminy Gródek postanowiła stwierdzić nieważność wyborów Sołtysa oraz Rady Sołeckiej Sołectwa Mieleszki z uwagi na naruszenie zasad i trybu wyboru sołtysa i rady sołeckiej, określonych w Statucie Sołectwa Mieleszki, spowodowane uczestnictwem w pracach Komisji Skrutacyjnej osoby nieuprawnionej.

Jak podkreślono w Wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 30 września 2008 r. (III SA/Wr 393/08): jednym z podstawowych aktów ustrojowych podstawowej jednostki samorządu terytorialnego, obok Konstytucji, ustaw i rozporządzeń, są statuty. Wraz z innymi aktami o charakterze powszechnie obowiązującym stanowią one podstawę działania, organizacji i funkcjonowania zarówno gmin, jak i jej jednostek pomocniczych.